

3. De leperlee tussen de Rijselpoort en het Zaalhof

Net over het Houten Huis sla je linksaf naar de Kanonweg. Ga de eerstvolgende straat rechtsaf en volg de leperleestraat tot het Zaalhof (open groen plein).

Sint-Jansgodshuis

Rechts ligt het opvallende complex van het Sint-Jansgodshuis (zie kaartfragmenten op blz 16 en 17). Het godshuis werd gesticht in 1277, tijdens een crisisperiode in de lakenproductie. Het functioneerde eeuwenlang als ziekenhuis en 'passantenliedenhuis'. Reizigers en pelgrims kregen er drie dagen onderdak en voedsel. Vanaf 1801 verzorgden de zusters er oudere dames, vanaf 1847 kregen kinderen hier onderwijs. De 16de-eeuwse gevels van het godshuis overleefden min of meer de Eerste Wereldoorlog, het monument werd naar het

Kaart links: Kaartfragment Engel Van Eeckhout, 1847 © SMI

Kaart rechts: Kaartfragment Sanderus, Flandria Illustrata, 1641 © SAI

historische voorbeeld gerestaureerd. De leperlee vloeit er langs de voorgevel voorbij, de huidige voortuin was oorspronkelijk de kade waar bootjes konden aanleggen. De aangevoerde koopwaar en materialen werden via een katrol opgehesen en opgeslagen in de voorraadzolders. Langs de achterzijde is het bijzondere complex via steegjes verbonden met de Rijselstraat.

De rosse buurt van leper

De leperleestraat dwarst de Tegelstraat, die oorspronkelijk 'Stegelstraat' heette. 'Stegel' staat voor steiger, een houten aanlegplaats langs de oever van de leperlee. Wie goed kijkt, merkt aan beide zijden de oplopende helling van de straat op, die de vallei naar de rivier volgt.

Een stadskeure bepaalde dat prostituees hun beroep enkel mochten uitoefenen in de Korte Tegelstraat, op verbeurdverklaring van hun bovenkleed en bestraffing door de schepenen. Deze smalle straat was dus tijdens de middeleeuwen de 'rosse buurt' van leper.

Volg de leperleestraat mee naar links tot aan het Zaalhof. Vervolg de weg via de zachte bocht naar rechts.

Foto boven: De oude bakstenen overwelving nabij het Sint-Jansgodshuis. De stad ligt verder nog volledig in puin.
© Antony d'Ypres, Oostende (SMI)

Tekening rechts: De open leperlee vlak voor het binnenkomen van de stad, 1848. Tekening Auguste Böhm (1819-1891), SMI

Zaalhof

Kort na 1127 liet graaf Filips van de Elzas links van de leperlee een burcht met een ruim neerhof bouwen: de 's Gravenwal. Zo kon hij of zijn burggraaf de dichtbevolkte Sint-Pietersparochie beter controleren. De walgrachten rond de mote en het aansluitende neerhof werden gevoed door de leperlee. 's Gravenwal zelf werd na het 'Beleg van leper' in 1383 de rechtbank of 'Sala' van de Kasselrij leper. Zo ontstond de naam 'Zaalhof'. De Raad van Vlaanderen zetelde er in de 15de eeuw, in 1562 werd het complex grondig herbouwd. Onder Lodewijk XIV werd het een hogere rechtbank, de Koninklijke Zetel, vanaf 1717 tot rond 1811 de Krijgsgevangenis. De laatste overblijfselen verdwenen rond 1838, de site werd een open groene ruimte.

Je wandelt op het einde van het Zaalhof even rechtsaf verder naar de Blindeliedenstraat.

Blinde lieden

De straatnaam 'Blinde lieden' is nauw verbonden met de open loop van de leperlee. De oorspronkelijke doorgang langs de open waterloop was zo smal dat slechtzienden er zich beter niet waagden. Pas na de overwelving in 1848 werd de straat veilig. De verbredingen in de S-bocht van het wegenpatroon verwijzen naar steigers en kades die in deze dichtbewoonde volkswijk langs de lperleet lagen.

De Blindeliedenstraat komt uit op de Lombaardstraat. Je slaat linksaf en wat verder weer rechtsaf, naar de Dehaerestraat.